

Zpráva o činnosti Akademického senátu Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity v Brně

za období od 1. do 13. zasedání (13. prosince 1999 až 11. prosince 2000)

- [1\) Složení senátu](#)
- [2\) Účast na zasedání](#)
- [3\) Plnění funkce senátu a náplň zasedání](#)
- [4\) Vnitřní předpisy fakulty](#)
- [5\) Samospráva fakulty](#)
- [6\) Spolupráce s vedením fakulty](#)
- [7\) Dokumentace činnosti senátu](#)
- [8\) Závěry a návrhy pro zbytek funkčního období](#)

1. Složení senátu

Členové senátu byli pro toto funkční období zvoleni koncem roku 1999 v souladu s Volebním a jednacím řádem senátu. Volba členů senátu z řad akademických pracovníků proběhla v částech akademické obce všech pěti sekcí fakulty ve dnech 17. až 19. listopadu 1999 (v prvním kole voleb). Členové senátu z řad studentů byli zvoleni (v druhém kole voleb) ve dnech 30. listopadu až 2. prosince 1999. Seznam členů senátu k 31. prosinci 2000 je uveden v tabulce č. 1.

Tabulka č. 1
Složení Akademického senátu

<i>senátorka/senátor</i>	<i>obec</i>	<i>funkce v AS</i>	<i>komora</i>	<i>katedra / studijní program / obor / od</i>
RNDr. Petr Bureš, Ph.D.	Bi	člen EK	KAP	Katedra systematické botaniky a geobotaniky
Erik Čaha	St	předseda KS	KS	Mgr. Ch / Fyzikální chemie / 1998
Ondřej Čaha	St	člen	KS	Mgr. Fy / Fyzika / 1997
Mgr. Petr Čásek	St	člen	KS	Dr. Fy / Fyzika pevných látek / 1999
Doc. RNDr. Zuzana Došlá, CSc.	Ma	členka	KAP	Katedra matematiky
Ing. Jiří Faimon, Dr.	VZ	člen EK	KAP	Katedra mineralogie, petrologie a geochemie
RNDr. Vladimír Herber, CSc.	VZ	člen LK	KAP	Katedra geografie
Doc. Ing. Šárka Hladilová, CSc.	VZ	členka DK	KAP	Katedra geologie a paleontologie
Eva Janouškovcová	St	členka	KS	Mgr. Bi / Obecná biologie / 1996
Doc. RNDr. Pavel Kubáček, CSc.	Ch	předseda	KAP	Katedra teoretické a fyzikální chemie
Karel Kubíček	St	člen	KS	Mgr. Ch / Fyzikální chemie / 1996
Pavel Kučera	St	člen	KS	Mgr. Bi / Systematická biologie a ekologie / 1997
Doc. Ing. Martin Mandl, CSc.	Ch	člen EK	KAP	Katedra biochemie
Petr Mazanec	St	člen LK	KS	Mgr. F / Ma-Fy / 1998
Marta Monincová	St	členka	KS	Mgr. Bi / Obecná biologie / 1997
Mgr. Dominik Munzar, Dr.	Fy	předseda EK	KAP	Katedra fyziky pevné fáze
Doc. RNDr. Zdeněk Ondráček, CSc.	Fy	předseda KAP	KAP	Katedra fyzikální elektroniky
RNDr. Jan Osička, CSc.	Ma	člen	KAP	Katedra matematické analýzy
Ivo Papoušek	St	člen LK	KS	Mgr. Bi / Molekulární biologie a genetika / 1997
Ladislav Polák	St	člen EK	KS	Mgr. Ma / Matematika / 1996
RNDr. Zdeněk Pospišil, Dr.	Ma	člen	KAP	Katedra matematické analýzy
RNDr. Zdeněk Řehák, Ph.D.	Bi	člen LK	KAP	Katedra zoologie a ekologie
Lenka Šindlerová	St	členka	KS	Mgr. Bi / Ekotoxikologie / 1997
Sylvie Tomanová	St	členka	KS	Mgr. Bi / Systematická biologie a ekologie / 1997
Doc. RNDr. Libuše Trnková, CSc.	Ch	předsedkyně DK	KAP	Katedra teoretické a fyzikální chemie
Doc. RNDr. David Trunec, CSc.	Fy	předseda LK	KAP	Katedra fyzikální elektroniky
RNDr. Martin Vácha, Ph.D.	Bi	člen	KAP	Katedra srovnávací fyziologie živočichů a obecné zoologie
Petr Vašina	St	člen	KS	Mgr. Fy / Fyzika / 1997

legenda:

komora senátu: KAP – komora akademických pracovníků, KS – komora studentů;

komise senátu: DK – dokumentační komise, EK – ekonomická komise, LK – legislativní komise;

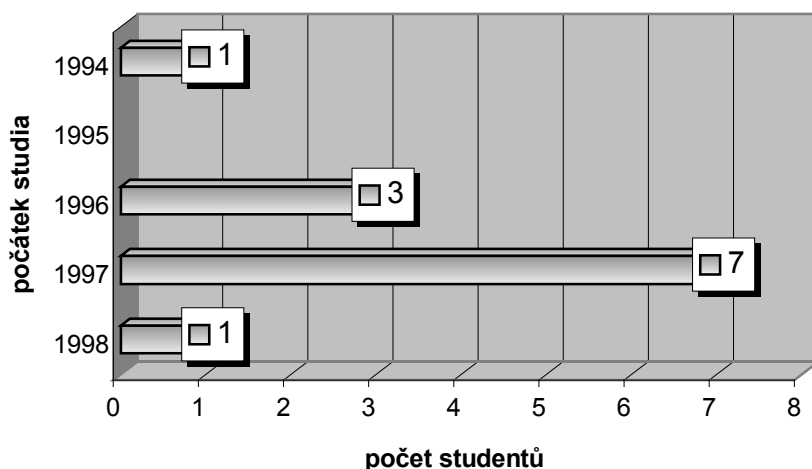
část akademické obce fakulty: St – akademická obec studentů, Bi – akademická obec Biologické sekce, Fy – akademická obec Fyzikální sekce, Ch – akademická obec Chemické sekce, Ma – akademická obec Matematické sekce, VZ – akademická obec Sekce věd o Zemi.

Složení komory studentů se od voleb nezměnilo. Podle celkové délky studia na přírodovědecké fakultě MU je složení této komory popsáno grafem č. 1. Nejméně jsou v senátu zastoupeni studenti doktorských studijních programů (1 senátor; ve volbách kandidoval jediný doktorand) a studenti dvouoborového studia učitelství (1 senátor).

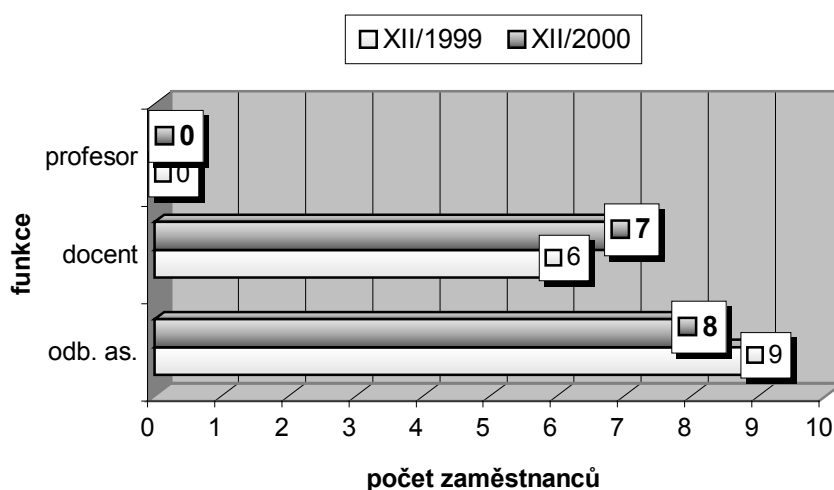
V souladu s Volebním a jednacím řádem akademického senátu došlo (00-02-07) ke změně složení senátu: místo doc. RNDr. V. Kanického, CSc., který byl jmenován proděkanem, se členem senátu stal doc. ing. M. Mandl, CSc. Během hodnoceného období (00-05-17) se vzdal členství v senátu doc. RNDr. J. Niederle, CSc. Na uvolněné místo senátora byl kooptován (00-10-23) RNDr. J. Osíčka, CSc. Složení komory akademických pracovníků podle pracovního zařazení je uvedeno v grafu č. 2. Členem senátu není žádný profesor (ve volbách žádný profesor nekandidoval).

Senát má tři komise. Jejich složení je uvedeno v tabulce č. 2.

Graf č. 1
Složení komory studentů podle celkové délky studia na přírodovědecké fakultě MU

Graf č. 2
Složení komory akademických pracovníků podle pracovního zařazení

Tabulka č. 2
Komise senátu

<i>legislativní komise</i>	<i>ekonomická komise</i>	<i>dokumentační komise</i>
RNDr. Vladimír Herber, CSc.	RNDr. Petr Bureš, Ph.D.	Doc. Ing. Šárka Hladilová, CSc.
Petr Mazanec	Ing. Jiří Faimon, Dr.	Petr Holub
Ivo Papoušek	Doc. Ing. Martin Mandl, CSc.	Zdena Michaličková
RNDr. Zdeněk Řehák, Ph.D.	Mgr. Dominik Munzar, Dr. (předseda)	Doc. RNDr. Libuše Trnková, CSc. (předsedkyně)
Doc. RNDr. David Trunec, CSc. (předseda)	doc. RNDr. V. Otruba, CSc.	
	Ladislav Polák	

2. Účast na zasedání

V hodnoceném období se senát sešel celkem třináctkrát. Poněkud větší počet zasedání, a zvláště jejich délka, byla způsobena zejména tím, že senát projednával návrhy znění většiny vnitřních předpisů fakulty v návaznosti na zákon č. 111/1998 Sb.

Účast členů senátu na zasedání lze označit za velmi dobrou (tabulka č. 3). Všechna zasedání byla způsobilá usnášet se. Průměrná účast v uplynulém období byla 86,6 % (87,3 % v komoře akademických pracovníků, 85,8 % v komoře studentů). Zasedání se v průměru účastnili dva až tři hosté. 6. zasedání se účastnil předseda senátu MU.

Tabulka č. 3
Termíny zasedání senátu a účast

zasedání	termín	KAP	KAP/%	KS	KS/%	celkem/%
1.	13.12.1999	15	100,0	12	92,3	96,4
2.	6.1.2000	15	100,0	12	92,3	96,4
3.	7.2.2000	14	93,3	12	92,3	92,9
4.	20.3.2000	14	93,3	10	76,9	85,7
5.	11.4.2000	15	100,0	13	100,0	100,0
6.	25.4.2000	15	100,0	13	100,0	100,0
7.	9.5.2000	13	86,7	12	92,3	89,3
8.	29.5.2000	11	78,6	11	84,6	81,5
9.	19.6.2000	9	64,3	10	76,9	70,4
10.	25.9.2000	11	78,6	8	61,5	70,4
11.	23.10.2000	12	80,0	10	76,9	78,6
12.	13.11.2000	13	86,7	12	92,3	89,3
13.	11.12.2000	11	73,3	10	76,9	75,0
průměr		12,9	87,3	11,2	85,8	86,6

3. Plnění funkce senátu a náplň zasedání

Lze konstatovat, že senát v uplynulém období splnil všechny úkoly, které vyplynuly ze zákona 111/1998 Sb. a vnitřních předpisů MU a fakulty (s výjimkou schválení návrhu jednoho vnitřního předpisu; viz následující oddíl). Taktéž ukončil projednání všech návrhů, které senátu předložil děkan.

I o komisích senátu lze konstatovat, že splnily všechny zadané povinnosti.

4. Vnitřní předpisy fakulty

Z hlediska závažnosti obsahu i z hlediska rozsahu byl senát v hodnoceném období nejvíce zaměstnán projednáním návrhů vnitřních předpisů fakulty, v největší míře statutem fakulty. Přehled vnitřních předpisů fakulty je uveden v tabulce č. 4. K datu této zprávy má fakulta všechny vnitřní předpisy požadované zákonem č. 111/1998 Sb. (Zákon o vysokých školách). Z vnitřních předpisů požadovaných Statutem MU nemá fakulta dosud Pravidla a podmínky přijímacího řízení. Lze však očekávat, že návrh tohoto předpisu bude projednán nejpozději v březnu 2001. Oba vnitřní předpisy požadované Statutem fakulty jsou schváleny.

Vnitřní předpisy schválené před platným Statutem fakulty nyní senát navrhuje k novelizaci. Cílem této novelizace je především dosažení souladu se Statutem fakulty. V některých případech (Volební a jednací řád akademického senátu fakulty, Stipendijní řád fakulty) jde i o věcné úpravy v návaznosti na získané zkušenosti a lepší postižení potřeb a možností fakulty.

Všechny návrhy předpisů byly před schválením dlouhodobě zveřejněny pro akademickou obec, včetně průběžných změn. Délka a podrobnost projednávání návrhů senátem nebyla nijak omezena, přestože to u některých dílčích návrhů vedlo k jednání zdlouhavému. Senát u všech předpisů směřoval k dosažení co možná nelepších sblížení názorových proudů a k formulaci ustanovení na kvalitní věcné i formální úrovni, která by mohla být východiskem k dalšímu zdárnému vývoji fakulty v pozitivním duchu Zákonu o vysokých školách, ale i navzdory tomu, že tento zákon má řadu nedostatků.

Senát si je vědom skutečnosti, že všechny vnitřní předpisy nemají stejnou důležitost zejména z hlediska faktických důsledků a četnosti uplatňování v životě fakulty. Stejně tak si je vědom toho, že dobré předpisy musí především kodifikovat osvědčená a dozrálá pravidla. Při normotvorné kampani, kterou Zákon o vysokých školách vyvolal svými formálními i věcnými požadavky, bylo však třeba zvolit řadu kompromisů. Na druhé straně, bylo jistě prospěšné, že na fakultě byla již delší dobu před účinností zákona č. 111/1998 Sb. vedena diskuse o potřebných změnách ve struktuře fakulty, optimalizaci její činnosti a adekvátním znění statutu fakulty.

Současný stav by bylo možno charakterizovat tak, že fakulta je velmi blízká stavu, kdy bude mít k dispozici úplnou kolekci vzájemně provázaných vnitřních předpisů, které by mohly být nejenom formálním, ale i obsahovým východiskem pro jejich postupné dotváření na základě zkušeností. V předpisech jsou nyní zakotveny dva základní motivy, které jsou do značné míry výsledkem souhry dlouhodobého zrání fakulty a snahy po optimalizaci společenskoeconomického postavení fakulty:

- Pozměněná organizační struktura fakulty by nyní měla lépe vyhovovat rozvoji fakulty jakožto fakulty výzkumného typu se širokými tuzemskými i zahraničními styky a s kvalitním a rozsáhlým studiem v doktorských studijních programech.
- Stupňovité pojetí studia by mělo v krátké době vést k podstatnému rozšíření přístupnosti vysokoškolského studia přírodovědných a matematických disciplín, s širokou volbou náplně a kombinace studijních oborů, ve stále větší mírou integrovaném prostředí MU. Současně bude možné zachovat velmi dobrou úroveň absolventů magisterských studijních programů a dlouhodobě na fakultě osvědčenou praxi jejich individuální výchovy, zvláště při práci na diplomových úkolech. Stupňovité pojetí studia má též naději na podstatné zefektivnění pedagogické činnosti a, v neposlední řadě, by se mělo pozitivně projevit i v potřebném lepším financování činnosti fakulty a vyšších zasloužených mzdách zaměstnanců fakulty.

Akademický senát nepochybuje o tom, že shora uvedené zásadní cíle, ale i řadu dalších záměrů podchycených v současném znění vnitřních předpisů, by bylo těžší realizovat bez obecné deklarace v normách a konkrétních, v nich stanovených nástrojů. Stejně tak je nepochybné, že fakulta je dlouhodobě zkušeným a sehraným celkem, jehož kvalifikovaní příslušníci zcela oprávněně nepokládají předpisy za kanonické východisko pro svou každodenní činnost a rozhodování. Proto je důležité pamatovat při tvorbě a uplatňování předpisů na garanci a ochranu akademických práv a svobod, daných primárně Zákonem o vysokých školách na základě stoletých zkušeností univerzit. Tomuto aspektu předpisů senát věnoval zvláštní pozornost.

Senát jako samosprávný zastupitelský akademický orgán fakulty garantuje širokou názorovou shodu ve věci předem stanovených pravidel a záměrů. Základním ukazatelem toho, zda nynější balík vnitřních předpisů fakulty, který nahradil dřívější statut s jeho přílohami, je koncipován správně, bude jejich praktická aplikace v nejbližších letech, která prověří, zda formulované zásady akademická obec fakulty přijala a její vedoucí zaměstnanci zvládli přílehlé globální problémy fakulty a sekci.

Tabulka č. 4
Vnitřní předpisy fakulty

<i>Název vnitřního předpisu</i>	<i>schválen senátem</i>	
	<i>fakulty:</i>	<i>MU:</i>
<i>podle zákona č. 111/1998 Sb. (§ 33 odst. 2)</i>		
Statut fakulty	00-04-25	00-05-15
Studijní a zkušební řád fakulty	00-09-25	00-10-16
Stipendijní řád fakulty *	99-05-24	99-11-15
Volební a jednací řád akademického senátu fakulty *	99-10-11	99-11-15
Jednací řád vědecké rady fakulty *	98-12-07	99-11-15
Disciplinární řád pro studenty *	98-12-07	99-11-15
<i>podle Statutu MU</i>		
Rigorózní řád (čl. 18 odst. 2)	00-05-29	00-06-05
Pravidla a podmínky přijímacího řízení (čl. 14 odst. 1)	<i>dosud ne</i>	<i>dosud ne</i>
<i>podle Statutu fakulty</i>		
Výuka a tvorba studijních programů (čl. 6 odst. 3 písm. c)	00-05-29	00-06-05
Řád řízení o nečestném jednání (čl. 6 odst. 3 písm. i)	00-05-29	00-06-05

U předpisů označených „“ je k datu této zprávy v jednání první novelizace.*

5. Samospráva fakulty

Kromě shora uvedených podstatných rysů vnitřních předpisů, je třeba dodat, že samospráva je ve svých podrobnostech na fakultě vymezena poněkud jinak než v předešlých obdobích. Toto tvrzení se netýká senátu, jehož základní práva a povinnosti jsou vymezeny přímo zákonem. Princip uplatnění samosprávy na sekcích fakulty je odvozen od skutečnosti, že každá sekce má svoji část akademické obce, která volí tři senátory. Orgánem části akademické obce je její shromáždění a příslušní senátoři, kteří mají ze statutu právo účastnit se zasedání rady sekce s hlasem poradním. Zpětná vazba k vedoucímu a radě sekce je podpořena povinností rady zveřejňovat zápis ze svých jednání. Jde o úpravu zčásti novou a je asi předčasné usuzovat, zda je či bude všeobecně životaschopná, i když k tomu má nesporné předpoklady. Povrchní posouzení je však možné. K datu této zprávy je možno konstatovat, že na dokumentovém serveru MU jsou zveřejněny zápisy z jednání rady Matematické sekce a Fyzikální sekce a že jejich jednání se pravidelně účastnili příslušní senátoři. U Biologické sekce jsou zápisy z jednání rady sekce vyvěšovány a senátoři se jednání účastní. Rada Chemické sekce zveřejňuje zápisy z jednání na webu fakulty, avšak jednání proběhla vesměs bez účasti příslušných senátorů. Rada Sekce věd o Zemi zápisy nezveřejňuje a senátoři se jednání rady neúčastní.

Senát si dovoluje upozornit sekční akademické obce na ustanovení statutu fakulty v čl. 30 odst. 7: „Shromáždění akademické obce sekce pořizuje a zveřejňuje o svém jednání zápis, který obsahuje zejména usnesení nebo doporučení, statistické údaje o účasti a úplný seznam členů akademické obce sekce. Kopie zápisu je zveřejněna a postoupena Senátu k archivaci.“ Bez jeho splnění by bylo obtížné náležitě respektovat vůli akademických pracovníků sekce a zajišťovat volby do senátu.

6. Spolupráce s vedením fakulty

Děkani fakulty se v hodnoceném období osobně účastnili většiny zasedání senátu. Ve svých vystoupeních se vyjadřovali ke všem otázkám, kterými se senát zabýval. Při projednávání relevantních bodů programu se zasedání zpravidla účastnili proděkani, tajemnice fakulty nebo vedoucí sekcí. Účast děkana, proděkanů a vedoucích zaměstnanců fakulty na zasedáních senátu a jejich přípravě je důležitou konkrétní formou rozhodovacího procesu v celofakultním měřítku.

7. Dokumentace činnosti senátu

Činnost senátu v hodnoceném období je dokumentována prostřednictvím zápisů ze zasedání, které jsou včetně příloh zveřejněny elektronickou formou na URL <http://senat.sci.muni.cz/zapisy.html>. Tyto zápisy v tištěné formě archivuje též předsedkyně dokumentační komise senátu a sekretariát děkana. V zápisech je kladen důraz na zachycení obsahu jednání (bez podrobného záznamu diskuse), na usnesení a na přílohy uvádějící znění projedná-

vaných nebo schválených dokumentů. Kromě toho jsou na URL http://senat.sci.muni.cz/archiv_dokumentu.html archivovány materiály průběžné přípravy zasedání senátu. Zde jsou obvykle zveřejněny všechny podklady pro jednání, které senát obdržel v elektronické nebo písemné podobě. Senát již několik let udržuje Internetové stránky na URL <http://senat.sci.muni.cz/>, kde lze kromě shora zmíněných dokumentů nalézt další archivní materiály a dokumenty související s činností senátu. Na Internetových stránkách fakulty (URL http://senat.sci.muni.cz/predpisy/vnitri_predpisy.html) senát zřídil elektronickou knihovnu vnitřních předpisů, o níž lze předpokládat, že bude kompletována v jarním semestru 2001.

Tabulka č. 5
Elektronické informace

domovská stránka senátu	http://senat.sci.muni.cz/
zápisy ze zasedání	http://senat.sci.muni.cz/zapisy.html
příprava zasedání	http://senat.sci.muni.cz/archiv_dokumentu.html
elektronická knihovna vnitřních předpisů	http://senat.sci.muni.cz/predpisy/vnitri_predpisy.html

8. Závěry a návrhy pro zbytek funkčního období

Přestože hodnocené období je zhruba jen první třetinou funkčního období zvolených senátorů, je možné odhadnout, že to bylo období nejnáročnější z hlediska objemu projednávaných materiálů. Zásluhou disciplinované účasti senátorů na zasedáních a konstruktivní aktivity jejich většiny je i přiměřená kvalita přijatých usnesení a schválených dokumentů.

Poněvadž nejvíce času senát věnoval projednávání vnitřních předpisů, a tím zde získal i nejvíce zkušeností, měl by ve zbytku funkčního období důsledně uzavřít celý blok normativní činnosti na fakultě a současně vytvořit systém práce s fakultními předpisy, o nichž je nepochybné, že budou vyžadovat soustavnou péči a údržbu. Vzhledem ke způsobu, jakým Zákon o vysokých školách stanoví vnitřní předpisy fakulty, bude do budoucna nejvíce operativní vést záznamy o novelizacích přímo uvnitř každého předpisu a archivovat dřívější znění. Současný stav bude vždy dostupný nejméně v elektronické knihovně. Většinou bude nepraktické novelizovat předpisy často, kvůli zjištěným formálním nedostatkům a drobným vylepšením znění. Na straně druhé je třeba etablovat soustavné shromažďování návrhů na opravy a úpravy předpisů, tak aby mohly být ve vhodné chvíli náležitě projednány a předloženy ke schválení senátu MU. K tomu je možno využít již existující elektronické diskusní skupiny nebo zřídit další kanál a navazující tříděný záznamník připomínek.

Vnitřní předpisy sice jasně předjímají pedagogickou činnost fakulty v systému „odstupňovaných“ studijních programů, avšak praktické, byť jen „poloprovozní“, zkušenosti schází a tím nám mohou zatím unikat některé potíže (ovšemže, i výhody). Z hlediska voleb senátorů, kteří by mohli získat zkušenosti a uplatnit je, pokud možno, v celém tříletém funkčním období, se již teď rýsuje možný problém případného zachování členství v senátu u studentů, kteří by na fakultě bezprostředně po ukončení studia v jednom studijním programu pokračovali studiem v dalším programu.

Senát by velmi rád povzbudil akademickou obec fakulty, kam naprosto rovnoprávně patří všichni její studenti, k intenzivnějším kontaktům se senátem. Snad i tato zpráva by mohla být iniciací. Nejenom dobře míněné rady a podněty, ale i kritické připomínky k práci senátu by asi pomohly paralyzovat nebezpečí, že někdy v budoucnu by se senát mohl stát nejenom zbytečným, ale hlavně akademickou obcí nevyužitým kabinetem.

Fakulta je součástí univerzity a to platí i o její akademické obci. Cesta k větší rozmanitosti MU je doprovázena cílenou snahou po lepším funkčním propojení celku. Zde udělal první kroky i senát MU. Přes nebývalé velké objemy fakultních předpisů, které senát MU musí ze zákona schválit, je patrná výrazná snaha senátu MU o lepší propojení formulace a projednávání celouniverzitních a lokálně fakultních záležitostí. V jednom ohledu však senát MU nepostupuje správně, i když to má výraznou, objektivní a praktickou příčinu. Senát MU je samostatným zastupitelským akademickým orgánem a neměl by tudíž nadále projednávat vnitřní předpisy MU, aniž jejich návrhy zveřejňuje akademické obci MU k možným připomínkám.

Současní senátoři se těší na dobu, kdy se na svých zasedáních a při jejich přípravě budou moci soustředit na řešení aktuálních otázek činnosti fakulty a na koncepci jejího rozvoje nejenom ze zorného úhlu kodifikace pravidel. Senát doufá, že jeho činnost v hodnoceném období přispěla svým dílem k vytvoření atmosféry pozitivního očekávání, kterou pokládá za téměř stejně důležitou jako výrazné zlepšení ekonomické situace fakulty.

Akademický senát Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity v Brně zprávu schválil dne 19. února 2001.